

Toplantı : 9

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı :

1460

Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Millî Savunma ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/182; Cumhuriyet Senatosu 1/1128)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 131)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 905*

19 . 6 . 1970

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 18 . 6 . 1970 tarihli 106 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeğli
Millet Meclisi Başkanı

Müddet :

Anayasa ve Adalet Komisyonu	22 gün
Millî Savunma Komisyonu	22 gün
Bütçe ve Plân Komisyonu	22 gün
Genel Kurul	24 gün

Not : Bu tasarı 21 . 1 . 1970 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 18 . 6 . 1970 tarihli 106 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 131)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/1128
Kayıt No. : 44*

24 . 6 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 18 Haziran 1970 tarihli 106 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 19 Haziran 1970 tarihli ve 905 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonunuzun 24 Haziran 1970 tarihli Birleşiminde Hükü-

met adına Millî Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu da hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 9 Temmuz 1961 tarihli ve 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının «VIII - Millî Savunma. a) Başkomutanlık ve Genelkurmay Başkanlığı.» matlaphı 110 neu maddesi gereğince ve bu madde ile tesis olunan esaslar dairesinde Millî Savunma Bakanlığının görev ve yetkilerinin kanuni bir düzenlemeye tabi tutulmasını öngörmektedir.

1961 Anayasasının sözü edilen 110 neu maddesinin 2 ne fıkrasında, millî güvenliğin sağlanmasından ve Silâhlı Kuvvetlerin savaşa hazırlanmasından Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı Bakanlar Kurulunun sorumlu olacağı; 3 ne fıkrasında Genelkurmay Başkanının Silâhlı Kuvvetlerin komutanı olduğu ve nihayet 4 ne fıkrasında da Genelkurmay Başkanının Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca atanacağı; görev ve yetkilerinin kanunla düzenleneceği ve Genelkurmay Başkanının bu görev ve yetkilerinden dolayı Başbakana karşı sorumlu bulunacağı hüküm altına alınmıştır.

Arz edilen hükümler muvacehesinde Silâhlı Kuvvetler hizmetlerinin yürütülebilmesi için Genelkurmay Başkanının görev ve yetkileri Anayasada emredilen esaslar dâhilinde kanuni bir düzenlemeye tabi tutulurken aynı esaslar sonucunda Millî Savunma Bakanlığı görev ve yetkileri sorununun da kanuni bir düzenlemeye kavuşturulması zorunlu bir mahiyet kazanmıştır.

İfade edilen gerekçelerle getirilen ve Genelkurmay Başkanının kendisine karşı sorumlu kıldığı Başbakanın Anayasa düzeninde, icra organının üst Coordonne mercii olması nedeniyle, Silâhlı Kuvvetler hizmetlerinin Genelkurmay Başkanı ile Millî Savunma Bakanı arasında belli esaslarda kurulu bir düzenlemeye tabi tutulmasını öngören tasarı Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 neu maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının mahiyet ve önemine binaen Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da karar altına alınmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Bu raporda

Başkan ve Sözcü	Kâtip		
Samsun	Tokat	Balıkesir	Bitlis
<i>R. Rendeci</i>	2 ne maddedeki (koordineli olarak) sözüne muhalifim. Söz hakkım saklıdır.	<i>N. Demirel</i>	<i>O. Kürümoğlu</i>
	<i>Z. Betil</i>		
Gaziantep	İstanbul	Konya	Rize
<i>İ. T. Kutlar</i>	Söz hakkım saklıdır. muhalefet şerhim eklidir.	<i>S. Çumralı</i>	<i>O. M. Agun</i>
	<i>E. Özden</i>		
	Sakarya	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	
	<i>M. Tıgılı</i>	<i>H. Aydın</i>	

Muhalefet şerhi

1. — Maddenin metninde geçen (Koordineli) kelimesinin değiştirilmesi zaruridir.

2. — Maddenin (B) bendinde yazılı hususlar vazih değildir. Genelkurmay Başkanlığına verilen görevler ona ait kanunda yer almalı idi. 24 . 6 . 1970

İstanbul
Ekrem Özden

Millî Savunma Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 1/1128
Kayıt No. : 6 - Karar No: 4

1 . 7 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Genel Kurulunca 18 Haziran 1970 tarih ve 106 nci Birleşimde kabul edilen Millî Savunma Bakanlığının görev ve teşkilâtı hakkındaki kanun tasarısı 25 . 6 . 1970 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiş, Komisyonumuz da 29 . 6 . 1970 Pazartesi saat 10,00 da Genelkurmay Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı temsilcileri de hazır olarak toplanmış mezkûr tasarıyı incelemiştir.

Tasarı Anayasamızın 110 neu maddesindeki Millî Savunma Bakanlığının görev ve yetkilerinin kanuni bir düzenlemeye tabi tutulması yolundaki hükmünün bir gereği olarak getirildiği anlaşılmaktadır.

Millî Savunma hizmetleri bakımından komuta işleriyle genel yönetimin ayrılması tabiidir. Bu nedenle komuta işlerinin en yüksek askerî şahıs olan Genelkurmay Başkanına, hizmetin genel yönetimine ait işlerin ise Millî Savunma Bakanına ve emrindeki teşkilâta aidolması normaldir.

Bu düşünce ile tasarı, Millî Savunma hizmetinin komuta kısmı ile genel yönetim kısmını ayırmayı hedef almış ve getirdiği hükümlerle Anayasamızın 110 neu maddesindeki hükme de uygun olarak genel yönetim ilkelerini tesbit etmiş bulunmaktadır.

Ayrıca komuta kısmının Genelkurmay Başkanına aidolması gereği de ayrı bir tasarı ile düzenlenerek Yasama Meclislerine sunulmuştur.

Yukardaki görüşlerin ışığı altında tasarı Komisyonumuzca Millet Meclisinden gelen şekliyle ve bütünüyle uygun görülmüştür.

Netice olarak Komisyonumuz Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 neu maddelerini aynen kabul etmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
T. Arıburun

Başkan V.
C. Yıldırım
(Bulunmadı)

Sözcü
F. Kınaytürk

Kâtip
H. E. Işıklar

Afyon K.
K. Şenocak
(Bulunmadı)

Çorum
M. Ş. Özçetin
(Bulunmadı)

İçel
T. Özdoğay

İzmir
O. Kor

Aydın
H. Goral
(Bulunmadı)

Van
F. Melen

Tabii Üye
F. Özdeş
(Bulunmadı)

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
F. Korutürk

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. 1/1128
Karar No. 77

7 . 7 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 18 . 6 . 1970 tarihli 106 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı hakkında kanun tasarısı, Komisyonumuzun 7 Temmuz 1970 tarihli 19 ncü birleşiminde, ilgili Hükümet temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, Anayasada tesbit edilen esaslar çerçevesinde, Millî Savunma Bakanlığının görev ve teşkilâtının kanuni bir düzenlemeye tabi tutulmasını öngörmektedir.

Millî Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığının görev ve yetkilerinin tarihî gelişimi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşundan günümüze kadar çeşitli safhalar göstermiştir.

1. Büyük Millet Meclisi Hükümeti devresinde, 2 Mayıs 1336 tarihli Büyük Millet Meclisi İcra Vekillerinin sureti intihabına dair 3 sayılı Kanunla, her iki organ ayrı birer bakanlık halinde kurulmuş; bunlardan Erkânı Harbiyei Umumiye Vekâleti, Silâhlı Kuvvetlerin harekât, eğitim ve istihbarat hizmetlerini; Millî Müdafaa Vekâleti de Türk ordularının personel, seferberlik, ikmal ve idare hizmetlerini yürütmüştür. Bu devrede, iki organ arasındaki koordinasyonu Başkanmandanlık müessesesi sağlamıştır.

2. 1924 Anayasası devresinde Genelkurmay Başkanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasındaki ilişkiler, çeşitli safhalarda değişik şekiller almıştır.

Erkânı Harbiyei Umumiye Vekâleti, 3 Mart 1340 tarih ve 429 sayılı Kanunla kaldırılmış ve Cumhurbaşkanı adına ordunun barışta emir ve komutasına memur en yüksek askerî makam olmak ve görevlerinde bağımsız bulunmak üzere, Erkânı Harbiyei Umumiye Riyaseti kurulmuştur. Erkânı Harbiyei Umumiye Reisi, Başbakanın inhası ve Cumhurbaşkanı'nın onayı ile atanmakta ve görevine ilişkin konularda her Bakanlıkla muhabere edebilmektedir. Aynı kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde askerî bütçenin sorumluluğunu Millî Savunma Bakanına bırakmıştır. Bu devrede Genelkurmay Başkanlığı, genellikle bir plânlama organı rolü oynamış, harekât, eğitim ve istihbarat konularında Silâhlı Kuvvetlere emir ve kumanda etmiş; Millî Savunma Bakanlığı ise, personel, ikmal ve idare hizmetlerini yürütmüştür.

5 Haziran 1944 tarih ve 4580 sayılı Kanun, Genelkurmay Başkanlığının sahip bulunduğu bağımsız statüyü değiştirmiş ve bu makamı Başbakanlığa bağlamıştır. Bu kanuna göre Genelkurmay Başkanlığı barışta Başbakan'a bağlı ve emir ve komutadan ona karşı sorumludur. Başbakan ise, barışta Genelkurmay işlerinden ve barış ve savaşta harp kuvvetlerinin emir ve komutası işlerinden Büyük Millet Meclisine karşı sorumludur. Diğer taraftan, atanma usulünde de değişiklik yapılmış ve Genelkurmay Başkanının, Başbakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile atanacağı belirtilmiştir.

4580 sayılı Kanunun çıkarılmasında, Genelkurmay Başkanlığının bağımsız durumunun uygulamada doğurduğu mahzurlar rol oynamış ve bu bakımdan «Çok şümüllü olan uzun hazar yıllardaki çalışmalarda, icabeden işlerdeki aksamalardan dolayı», Büyük Millet Meclisine karşı sorumlu olan bir mercie bağlanmasının zaruri olduğu sonucuna varılmıştır. Genelkurmay Başkanlığının Başbakanlığa bağlanışında, Genelkurmayın, memleketin topyekûn savaşa hazırlanması bakımından bütün devlet teşkilâtının faaliyetleriyle ilgili teknik bir ihtisas heyeti ve makamı olması ve diğer bakanlıklarla müştereken çalışmak mecburiyetinin bulunması gibi sebepler göz önünde bulundurulmuştur. Bu devrede de, personel, ikmal ve idare hizmetlerinin Millî Savunma Bakanlığınca yürütülmesine devam olunmuştur.

4580 sayılı Kanunla tesis edilen bu sistem, 30 Mayıs 1949 tarih ve 5398 sayılı Kanunla tekrar değiştirilmiştir. 5398 sayılı Kanunun getirdiği en önemli değişiklik, Genelkurmay Başkanlığının, Millî Savunma Bakanlığına bağlanmasıdır. Bu kanun hükümlerine göre, Cumhuriyet Ordusunun hazırlanması ve idaresiyle vazifeli ve bu işlerden barışta ve seferde sorumlu olan Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ile Bakanlık Müsteşarının idaresi altındaki daireleri ihtiva eder. Bakanlık, ordunun personel, haber alma, harekât, eğitim, seferberlik ve ikmal işlerini Genelkurmay Başkanlığı vasıtasıyla; bunların dışındaki hizmetleri de müsteşarlık vasıtasıyla yürütür. Genelkurmay Başkanının atanması ve değiştirilmesi ise, Millî Savunma Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile yapılır.

5398 sayılı Kanunun gerekçesinde, askerî idaredeki iki başlılığın, her iki makamın görev ve yetkileri arasında tedahüllere ve aynı konu üzerinde muzaf çalışmalara yol açtığı belirtilmekte ve bu durumun, «bu işlerde matlup bulunan sürat, selâmet ve isabetin sakteolar olmasına sebebiyet verdiği» ifade edilmektedir. Yine gerekçeye göre, «askerî kanunların uygulanmasına memur olan Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmayın kanunlarla tayin edilen özel durumu karşısında bu vazifesini tam yapmak için lâzımgelen yetkiyi fiiliyatta elde edememiş ve ikmal ve idare işleriyle muvazi ve âhenkli olarak yürütmesi icabeden komuta ve eğitim hizmetleri de, muvaffakiyeti için lâzım olan şartları ve imkânları tamamiyle tahakkuk ettirememiştir.. Arz edilen sebepler, bugünkü gayritabîliğin giderilmesini ve aynı mevzu üzerinde çalışan teşkilâtın bir araya getirilerek tek bir merceide toplanmasını ve nihayet demokrasi rejimiyle idare edilen her memlekette olduğu gibi bizde de askerî işlerin ilgili bakanın yetki ve sorumluluğuna verilmesini zarurî kılmıştır.

3. 1961 Anayasası, Başkomutanlık konusunda 1924 Anayasasının 40 nci madde hükmünü aynen tekrarlamış ve Başkomutanlığın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin mânevi varlığından ayrılmıyacağını ve Cumhurbaşkanı tarafından temsil olunacağını belirtmiştir. Buna karşılık, Anayasanın 110 ncu maddesinin diğer fıkralarında, 1924 Anayasasındaki ilkelerden farklı hükümler yer almıştır. Nitekim, millî güvenliğin sağlanması ve Silâhlı Kuvvetlerin savaşa hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı Bakanlar Kurulu sorumlu kılınmış; Genelkurmay Başkanının, Silâhlı Kuvvetlerin komutanı olduğu belirtilmiş ve bu sıfatla sahibolacağı görev ve yetkilerin kanunla düzenlenmesi öngörülmüş; Genelkurmay Başkanı, bu görev ve yetkilerinden dolayı Başbakanı karşı sorumlu tutulmuştur.

Genelkurmay Başkanı, Başbakanı karşı sorumlu kılınan bu hükmün anlamı, gerek Kurucu Meclis görüşmelerinde, gerek Anayasa Mahkemesi kararlarında tartışma konusu olmuştur. Anayasa Mahkemesi, sözü geçen hükmü, Genelkurmay Başkanlığının Başbakanlığa bağlı olması gerektiği şeklinde yorumlamış ve bu gerekçe ile Genelkurmay Başkanlığını Millî Savunma Bakanlığına bağlayan 5398 sayılı Kanunun ilk üç maddesini iptal etmiştir.

Tasarımın gerekçesinde de ifade edildiği üzere; Anayasamızdaki, millî güvenliğin sağlanmasından ve Silâhlı Kuvvetlerin savaşa hazırlanmasından Bakanlar Kurulunu sorumlu tutan hükmün amacı, Hükümetin genel siyasetinin yürütülmesinden Bakanlar Kurulunun birlikte sorumlu olması kuralını koyan 105 nci madde hükmünün, konunun önemi ile orantılı olarak, bir çeşit tekrar ve teyidinden ibarettir. Elbette ki, Bakanlar Kurulunda, Cumhuriyet Ordusunun hazırlanması ve idaresi işlerinden ve bu işlerde çalışanların eylem ve işlemlerinden tek başına ve doğrudan doğruya sorumlu bir kimse ve bu kimsenin emri altında bir idare topluluğu bulunacaktır. Esasen, Millî Savunma hizmetlerinin Hükümet kademesinde yürütülmesi görevinin, Bakanlar Kurulunun içindeki iş bölümünde belli bir Bakanlığa aid olması gerektiği Anayasa Mahkemesinin çoğunluğu tarafından da benimsenmiştir.

Kabul etmek gerekir ki, Başbakanın Anayasal statüsü, onun belli bir kamu hizmetinin sorumluluğunu şahsan ve doğrudan doğruya yüklenmesine elverişli değildir. Anayasamız, Başbakanlığı bir üst koordinasyon organı olarak teşhiz etmiş ve Başbakanın, Bakanlar Kurulunun başkanı olarak, Bakanlar arasında işbirliğini sağlayacağını ve Hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini

gözeteciğini belirtmiştir. Diğer bir ifadeyle, Anayasa koyucu, Başbakanın günlük idari işlerle meşgul olmasını uygun bulmamış ve bu çeşit hizmetlerin Bakanlıklarla yürütülmesini öngörmüştür.

Gerçi idare sistemimizde bazı birimlerin Başbakanlığa bağlı olduğu görülmektedir; ancak, Başbakan, bu hizmetleri bizzat değil, 4951 sayılı Kanuna göre kurulan Devlet Bakanlıkları vasıtasıyla ve bu Bakanların mümfedit siyasi sorumluluğu altında yürütmektedir. Oysa Anayasamız, Genel Kurmay Başkanının Başbakanlığa değil, «Başbakana» karşı sorumlu olduğunu ifade etmiştir. Gerçekten, Anayasanın görüşülmesi sırasında cereyan eden tartışmalardan sonra «Başbakanlık» kelimesi, «Başbakan» olarak değiştirilmiştir. Millî Savunma hizmetlerinin bir Devlet Bakanının sorumluluğu altında yürütülmesine Anayasa bakımından bir engel olmadığı kabul edilse dahi, bunun hizmet yönünden sakıncalı olacağına şüphe yoktur. Bu takdirde Devlet Bakanı, Millî Savunma Bakanı yerine geçecek ve netice itibarıyla Genel Kurmay Başkanlığı, yine bir Bakanlığa bağlanmış olacak; ayrıca, Başbakanlığa bağlı olarak, Millî Savunma Bakanlığı (karargâhı) yanında yeni bir karargâh kurmak gerekecektir.

Diğer taraftan, Anayasamıza göre Silâhlı Kuvvetler özerk bir kuruluş, hattâ genel idarelen ayrı bir kamu tüzel kişiliği değildir. Devlet kudretinin yürütme aracı olan Silâhlı Kuvvetleri genel idareden ayrı olarak düşünmeye mantıkan imkân bulunmamaktadır. 1961 Anayasasının Kurucu Meclisteki görüşmelerinde de, Silâhlı Kuvvetlerin Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumlu bir mercie bağlanması hususu üzerinde hassasiyetle durulmuş ve Genelkurmay Başkanlığına az çok özerk bir mahiyet verebilecek nitelikteki teklifler reddedilmiştir. Bu durumda, Millî Savunma hizmetinin yürütülmesini sağlayacak hukukî işlemlerin, bu işlemlerden dolayı Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumlu olan bir merci tarafından yapılması zorunludur. Bu merci ise, yukarıda belirtilen sebeplerle, ancak Millî Savunma Bakanlığı olabilir.

Anayasanın, Bakanlar Kurulunun ortak sorumluluğuna bıraktığı «Millî güvenliğin sağlanması ve Silâhlı Kuvvetlerin savaşa hazırlanması» görevi, son derece geniş bir mahiyet taşımaktadır. Gerçekten, savaşa hazırlama, askerinin eğitilmesi kadar Devletin ekonomik, sosyal ve eğitim alanlarında, bayındırlık ve ulaştırma işlerinde de günün teknik ve moral icaplarına uygun bir hazırlığı gerektirir. Bu yönleriyle savaşa hazırlık, topyekûn bir Devlet faaliyetidir. Bu geniş görev alanı içinde, Anayasanın Genelkurmay Başkanına bırakmış olduğu, sadece «komuta» görevidir. Oysa, «komuta» terimini, «idare» ile eş anlamlı olarak kabul etmeye imkân yoktur. Aksine, Millî Savunma görevleri, geleneksel olarak, komuta ve idare şeklinde ikiye bölünmekte ve komuta, Millî Savunma ile ilgili kuruluşların «harb teknik ve taktiği bakımından yönetimi»; idare ise, «bu yönetimin personel, malî işler ve lojistik gibi konularda desteklenmesi» olarak kabul edilmektedir. Bu durumda, «komuta» terimini, Millî Savunma ile ilgili her türlü hizmeti içine alacak derecede geniş yorumlamak hatalı olur. Anayasamız, Genelkurmay Başkanını komuta işleriyle, yani Silâhlı Kuvvetlerin harb teknik ve taktiği bakımından yönetimiyle görevlendirmiş ve bu görevin millî güvenlik plânındaki etkileri dolayısıyla, kendisini Başbakana karşı sorumlu kılmıştır. «Komuta» dışında kalan Millî Savunma hizmetlerinin, yani hizmetin «idari» yönlerinin yürütülmesi ise, Anayasa ilkelere göreğince, ancak Bakanlar Kurulu içindeki bir uzman bakanlığa, yani Millî Savunma Bakanlığına aida olabilir.

Yukarıda arz edilen gerekçelere dayanılarak, Millî Savunma Bakanlığının görev ve teşkilâtının, Anayasada öngörülen esaslar çerçevesinde düzenlenmesini temin maksadıyla hazırlanmış bulunan tasarı, Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve benimsenmiştir.

II - Millet Meclisince kabul edilen maddeler Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Ankara <i>Y. Köker</i>	Sözcü Uşak <i>M. F. Atayurt</i>	Kâtip Konya O. N. Canpolat Toplantıda bulunmadı
Ankara İ. Yetiş Toplantıda bulunmadı	Aydın <i>İ. C. Ege</i>	Cumhurbaşkanınca S.Ü. <i>R. Üner</i>
Edirne M. N. Ergeneli Toplantıda bulunmadı	Kütahya İ. E. Erdiç Toplantıda bulunmadı	Malatya <i>N. Akçurt</i>
Manisa <i>O. Karaosmanoğlu</i>	Maraş <i>A. Karaküçük</i>	Tabii Üye S. Özgür Toplantıda bulunmadı
Trabzon <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	Urfa İ. E. Karakapıcı Toplantıda bulunmadı	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL
ETTİĞİ METİN

**Millî Savunma Bakanlığı Görev ve Teşkilâtı
hakkında kanun tasarısı**

Kuruluş :

MADDE 1. — Millî Savunma Bakanlığı; Bakanlık müsteşarı, yeteri kadar müsteşar yardımcısı ile Başkanlık, daire başkanlıkları ve Bakanlığa bağlı diğer kuruluşları ihtiva eder.

Bakanlıkça, Genelkurmay Başkanlığı ile koordineli olarak düzenlenecek bu teşkilât Silâhlı Kuvvetler kuruluş ve kadrolarında gösterilir.

Görev ve yetki :

MADDE 2. — Millî Savunma Bakanının görevleri :

a) Millî Savunma görevlerinin siyasi, hukukî, sosyal, malî ve bütçe hizmetlerini,

b) Silâhlı Kuvvetlerin; Bakanlar Kurulunca kararlaştırılacak savunma politikası çerçevesinde, Genelkurmay Başkanlığı tarafından tesbit olunacak ilke, öncelik ve anaprogramlarına göre :

(1) Barışta ve savaşta asker alma hizmetlerini.

(2) Silâh, araç, gereç ve her çeşit lojistik ihtiyaç maddelerinin tedariki hizmetlerini,

(3) Harb sanayii hizmetlerini,

(4) Sağlık ve veteriner hizmetlerini.

(5) İnşaat, emlak, iskân ve enfrastrüktür hizmetlerini,

c) Malî ve mal hesap teftiş hizmetlerini yürütmektir.

Personel işlemleri :

MADDE 3. — Silâhlı Kuvvetler personel hizmetleri özel kanunlarına göre yürütülür.

Görevlerin yürütülmesi :

MADDE 4. — Millî Savunma Bakanı; bu görevleri müsteşarlık teşkilâtı ve Bakanlığa bağlı diğer kuruluşlar ile Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri komutanlıkları vasıtasıyla yerine getirir.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı
hakkında kanun tasarısı**

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı
hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Millî Savunma Bakanlığı görev ve teşkilâtı
hakkında kanun tasarısı

Kuruluş :

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

Görev ve yetki :

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

Personel işlemleri :

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

Görevlerin yürütülmesi :

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Çeşitli hükümler :

MADDE 5. — Diğer kanunlarla Millî Savunma Bakanlığına verilen görev ve yetkiler ile askerî yargı organları hakkındaki özel kanun hükümleri saklıdır.

İşbirliği :

MADDE 6. — Silâhlı Kuvvetler hizmetlerinin tam bir bütünlük ve beraberlik içinde yürütülmesi amacıyla Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ile sıkı bir işbirliği ve beraberliği içinde çalışır.

Her iki makam, görev ve yetkileri icabı Kuvvet komutanlıkları, diğer makamlar ve kurumlarla yaptıkları önemli ve ilgili yazışmalardan karşılıklı olarak birbirlerine bilgi verirler.

MADDE 7. — 5398 sayılı Kanun ile diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük ve yürütme :

MADDE 8. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun kabul ettiği
metin)

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu
maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği
metin)

Çeşitli hükümler :

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

İşbirliği :

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük ve yürütme :

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu
maddesi aynen kabul edilmiştir.